

БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ПОСІВІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО РІЗНИХ СОРТІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ В УМОВАХ СУХОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

**Цілі сталого розвитку: № 13 Пом'якшення наслідків зміни клімату,
№ 15 Захист та відновлення екосистем суші**

Бредіхіна О. Г., ros1@tsatu.edu.ua

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Ячмінь – основна фуражна і частково продовольча зернова культура. Має короткий вегетаційний період (60–90 днів) з невеликими сумами активних температур (950–1450°). Озимий ячмінь дає зерно нового врожаю на 10–14 днів раніше за озиму пшеницю, ярий ячмінь та інші зернові. Зерно містить 12 % білка, понад 75 % вуглеводів, 2,1 % жиру. В 1 кг зерна міститься 1,2 корм. од. і 100 г. перетравного протеїну. Використовують його на корм худобі, для виробництва круп, у пивоварній промисловості.

Озимий ячмінь дає високі врожаї лише в південних степових районах України. 90 % озимого ячменю припадає на південні регіони: Одеську, Миколаївську, Херсонську області [1].

За вирощування ячменю на фураж перевагу слід віддавати сортам, які характеризуються підвищеним вмістом білка, високою продуктивністю, генетичним потенціалом врожайності та екологічною пластичністю. Серед них найбільш адаптованими є сорти: Доказ, Модерн, Сталкер, Адапт, Ілот, Донецький 14, Санктрум, Партнер, Совіра, Водограй, Здобуток, Персей, Приазовський 9, Созонівський.

За вирощування на пивоварні цілі перевагу доцільно віддавати таким вітчизняним сортам: Еней, Сяйво, Статок, Авгій, Святогор, Інклюзив, Козван, Степовик, Воєвода, Аскольд, Гетьман, Вакула, Джерело, Аспект, Виклик, Віват, Геліос, Етикет, Козак, а також зарубіжним: Жозефін і Джерзей [2].

Мета роботи з'ясувати особливості росту та розвитку різних сортів ячменю ярого в умовах Південного Степу України.

Дослід проводився в Запорізької області на темно-каштанових ґрунтах. Об'єктом дослідження було насіння та рослини ячменю ярого сортів Сталкер, Адапт, Еней. Насіння ячмень перед посівом протруювали препаратом Ламардор Про (0,5л/т) із додаванням комплексу мікроелементів Fertiactyl SD (3 л/т) за допомогою ПС-10. Після підсушування проводили посів у добре підготований ґрунт з нормою висіву 200 кг/га. Попередником був горох. У період вегетації застосовували інтегровану систему захисту посівів від хвороб, шкідників та бур'янів [3]. При визначенні параметрів користувалися загальноприйнятими в агробіології методиками [4].

При посіві ячменю ярого дотримувалися норми 4 млн. схожих насіннин на 1 га. Завдяки достатній кількості вологи у посівному шарі було отримано дружні сходи ячменю. Для всіх досліджуваних сортів ячменю посівна схожість коливалася в межах 89-92%. Найкраща схожість відмічена у ячменю сорту Еней (табл. 1.).

Таблиця 1

Польова схожість, коефіцієнт кушення, біомаса різних сортів ячменю ярого

Показник	Варіант		
	Сталкер	Адапт	Еней
Польова схожість, %	89,4	90,8	92,4
Коефіцієнт кушення	1,61±0,09	1,60±0,20	1,82±0,11
Суша маса надземної частини, г/м ²	30,10±0,41	32,60±0,85	33,80±0,77

У фазу кушення було підраховано кількість бічних пагонів та розраховано коефіцієнт кушення ячменю, який коливався в межах 1,6 – 1,8. Найбільший коефіцієнт кушення

спостерігали у рослин ячменю сорту Еней.

У вище зазначену фазу розвитку було встановлено, що суха маса надземної частини рослин ячменю становила для сорту Сталкер 30,1 г/м², для сорту Адапт – 32,6 г/м², а для сорту Еней – 33,8 г/м².

Таким чином, для всіх досліджуваних сортів ячменю посівна схожість коливалася в межах 89-92%, коефіцієнт куцнення сортів ячменю коливався в межах 1,6 – 1,8. Найбільший коефіцієнт куцнення спостерігали у рослин ячменю сорту Еней. В початковий етап росту та розвитку ячмінь ярий сорту Еней мав кращі морфобіометричні показники розвитку у порівнянні з іншими досліджуваними сортами.

Список використаних джерел

1. Лихочвор В. В., Проць Р. Р., Долежал Я. Ячмінь. Львів: Українські технології, 2003. 88 с.
2. Державний реєстр сортів рослин придатних для поширення в Україні в 2021 році. [Б.м.], 2021. 553 с.
3. Рекомендації по вирощуванню ярих: ячменю, вівса, пшениці і тритикале / за ред. М. С. Шевченко. Дніпропетровськ, 2013. 23 с.
4. Єщенко В. О., Копитко П. Г., Костогрив П. В., Опришко В. П. Основи наукових досліджень в агрономії. Вінниця: ПП «ТД Едельвейс і К», 2014. 332 с.

Науковий керівник: *Колесніков М. О., к.с.г.н., доцент кафедри рослинництва та садівництва ім. проф. В.В. Калитки, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.*

ПРОДУКТИВНІСТЬ КУКУРУДЗИ ГІБРИДУ МЕГАН ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ СІВБИ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

**Цілі сталого розвитку: № 13 Пом'якшення наслідків зміни клімату,
№ 15 Захист та відновлення екосистем суші**

Бредіхіна О. Г., Дяткова Є. С., elizabethdyatkova13@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Кукурудза відноситься до однієї з найважливіших сільськогосподарських культур у світовому господарстві. Вона характеризується широким застосуванням і в якості зернової культури, що використовується в харчовій промисловості і галузі переробки і, крім того, як цінна кормова культура для живлення тварин. Цій культурі серед всіх зернових культур віддається друге місце за валовим збором, а також третє - за врожайністю. Кукурудза відноситься до культур, що мають суттєво підвищені вимоги до факторів середовища у період інтенсивного її росту й розвитку. Безперечно, що до основних факторів, які визначають врожайність кукурудзи в першу чергу відносяться волога, тепло, світло, забезпеченість елементами живлення, тощо.

Саме тому при застосуванні раціональних агротехнічних прийомів, що враховуватимуть особливості ґрунтово-кліматичних умов певної зони, екологічних вимог навколишнього середовища, кукурудза здатна більш повноцінно реалізувати свій потенціал врожайності та досягти максимуму продуктивності.

Оптимізація параметрів площі живлення кукурудзи є безперечною умовою максимального розкриття її потенціал врожайності, а також досягнення більшої ефективності вирощування цієї цінної рослини. Зважаючи на це, наші дослідження були спрямовані на вибір оптимальної площі живлення кукурудзи.

Мета дослідження - вивчити вплив ширини міжрядь на формування урожайності